

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8To/40/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519010353
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Sninský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8519010353.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Sninského a sudcov JUDr. Moniky Halkociovej a Mgr. Iva Maruščáka na verejnom zasadnutí konanom dňa 18.02.2021, v trestnej veci obžalovaného S. H. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona / Tr. zákona/ a iné, o odvolaní obžalovaného a odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 8T/15/2019 zo dňa 01.07.2020, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b/,c/,d/ Tr. poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku
Obžalovaný S. H., nar. XX.XX.XXXX v N. Y., trvale bytom
Y. XXXX/XX, N. Y.,

je vinný, že

ako otec mal. O. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. XX, okr. N. Y., ktorý je v osobnej starostlivosti matky S. H., trvale bytom X. XX, okr. N. Y., v mieste trvalého bydliska a na iných miestach v období od januára 2019 do 18.02.2021 si neplnil pravidelne a v stanovenej výške svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu mal. synovi O. H., hoci mu táto vyplýva priamo zo zákona o rodine, ako aj z rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp. zn. 4P/114/2010 zo dňa 07.07.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.07.2010 a ktorým bol zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu mal. O. H. mesačne sumou 100,- eur, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa S. H., a to aj napriek tomu, že vzhľadom na svoje možnosti a schopnosti na výživu mal. dieťaťa prispievať mohol, čím mu za uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom voči mal. dieťaťu v sume 2.050,- eur,

t e d a

najmenej dva mesiace v období dvoch rokov neplnil úmyselne zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného,

č í m s p á c h a l

prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zákona.

Z a t o m u u k l a d á:

Podľa § 207 ods. 1 Tr. zákona, vzhľadom na poľahčujúcu okolnosť uvedenú v § 36 písm. l/ Tr. zákona oproti neprítomnosti priťažujúcej okolnosti uvedenej v § 37 Tr. zákona s použitím § 38 ods. 3 Tr. zákona, trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona súd výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienične odkladá.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona určuje skúšobnú dobu na 2 (dva) roky.

Podľa § 50 ods. 2 Tr. zákona súd obžalovanému povinnosť, aby v skúšobnej dobe podľa svojich schopností zaplatil zameškané výživné.

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného S. H. z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom bol obžalovaný S. H., nar. X.X.XXXX v N. Y., trvale bytom Y. XXXX/XX, N. Y., uznaný vinným z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zákona účinného do 31.12.2019 na tom skutkovom základe, že

-ako otec mal. O. H., nar. X.X.XXXX, bytom X. XX, okr. N. Y., ktorý je v osobnej starostlivosti matky S. H., trvale bytom X. XX, okr. N. Y., v mieste trvalého bydliska a na iných miestach v období od januára 2019 až doposiaľ si neplnil pravidelne a v stanovenej výške svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu mal. synovi O. H., hoci mu táto vyplýva priamo zo zákona o rodine, ako aj z rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, sp. zn. 4P/114/2010 zo dňa 7.7.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.7.2010 a ktorým bol zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu mal. O. H. mesačne sumou 100,- eur, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa S. H., a to aj napriek tomu, že vzhľadom na svoje možnosti a schopnosti na výživu mal. dieťaťa prispievať mohol, čím mu za uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom voči mal. dieťaťu v sume najmenej 1 450,- eur.

Za to mu bol uložený podľa § 207 ods. 1 Tr. zákona účinného do 31.12.2019, za použitia § 38 ods. 2 Tr. zákona, pri zistení poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l/ Tr. zákona a pri nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti podľa § 37 Tr. zákona, trest odňatia slobody na 3 (tri) mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona súd výkon uloženého trestu odňatia slobody obžalovanému podmienične odložil.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona súd určil obžalovanému skúšobnú dobu na 15 (pätnásť) mesiacov.

Podľa § 50 ods. 2 Tr. zákona súd uložil obžalovanému povinnosť, aby v skúšobnej dobe podľa svojich schopností zaplatil zameškané výživné.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote písomné odvolanie obžalovaný, ktorý v ňom poukazoval na to, že hoci mu to je úprimne ľúto, dlžné výživné nemôže zaplatiť, lebo od marca roku 2020 je bez práce a jeho životná situácia sa nemení a že všade, kde sa na prácu pýta mu hovoria, že ho nemôžu pre šírenie koronavírusu prijať.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote písomné odvolanie aj okresný prokurátor, ktorý v ňom vytýkal okresnému súdu, že uznal obžalovaného vinným použijúc znenie Trestného zákona účinné do 31.12.2019, pričom odvolateľ poukazoval na zmenu tohto zákona, ku ktorej došlo od 01.01.2020 v znení ustanovenia § 207 ods. 1 Tr. zákona a keďže išlo o pokračovací trestný čin, malo by sa podľa názoru odvolateľa postupovať podľa § 122 ods. 3 Tr. zákona. Odvolateľ poukazoval na skutočnosť, že obžalovaný páchal trestný čin nielen od januára 2019 do konca júna 2020, ale aj po podaní obžaloby a aj po uvedenej právnej zmene. Okresný prokurátor preto navrhol, aby krajský súd túto zmenu zohľadnil a zároveň uložil obžalovanému trest odňatia slobody v dolnej polovici trestnej sadzby s podmieničným odkladom výkonu trestu na primeranú skúšobnú dobu s povinnosťou zaplatiť zameškané výživné v skúšobnej dobe.

Na základe takto podaných odvolaní postupoval krajský súd v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku /Tr. poriadku/, v zmysle ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali

podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku a nezistiac také chyby, po vykonaní svojej prieskumnej povinnosti zistil, že odvolanie okresného prokurátora je dôvodné.

Obžalovaný S. H. uvádzal, že z toho, že nezaplatil výživné sa cíti vinný, ale z morálnej stránky sa necíti sa byť vinným, rozsudok 4P/114/2010 je právoplatný pre všetky strany a druhá strana ho absolútne nedodržiava a to je asi najhlavnejší dôvod neplatenia výživného. Exmanželka mu syna vôbec nemá snahu nejako ukázať alebo umožniť kontakt s ním. Výživné za september 2019 uhradil. Uhradil však iné veci, napr. motorku, ktorú synovi poskladal. Zaplatil všetky výdavky s tým spojené, ktoré vyšli zhruba na 160 eur bez cesty a vždy, keď je syn pri ňom, dá mu nejaké peniaze, o ktoré doma syn záhadne príde. Nevedel sa ale vyjadriť, či uhradil synovi nejaké náklady prípadne v akej výške mu dal peniaze. Potvrdil, že nemá iné vyživovacie povinnosti. Popisoval viaceré svoje zdroje príjmov, ktoré mal dočasne počas sledovaného obdobia, že v tom čase pracoval ako zámočník s príjmom okolo 900 - 1000 eur v čistom, pričom okresnému súdu tvrdil aj to, že by bol schopný uhradiť dlh na výživnom do 30 dní, pretože má ešte nejaké nevyplatené faktúry za prácu vykonanú v decembri 2019 a januári 2020 so splatnosťou faktúr na 45 dní a mal by ísť pracovať do Nemecka. Hoci takto sľuboval, že v lehote určenej súdom zaplatí dlžné výživné, v skutočnosti nezaplatil. Pritom dodal, že na úrade sa nebol hlásiť, pretože podľa zmluvy, ktorú má uzavretú sa zaviazal, že bude mať naďalej živnosť na zväčiacie práce, živí ho priateľka, s ktorou žije. Nezaplatil ani dlžobu za náhradné výživné. Pritom potvrdzoval, že svojmu otcovi prispieva 300 eur mesačne z dôvodu, že spláca dlh, ktorý má voči otcovi a že platí exekútorov, no nevedel ani uviesť presné sumy výdavkov.

Pokiaľ obžalovaný poukazoval na to, že hoci mu to je úprimne ľúto, dlžné výživné nemôže zaplatiť, lebo od marca roku 2020 je bez práce a jeho životná situácia sa nemení a že všade, kde sa na prácu pýta mu hovoria, že ho nemôžu pre šírenie koronavírusu prijať, takéto vysvetlenie obžalovaného Miroslava Kečku považuje aj odvolací súd za účelové tvrdenia, ktorými menovaný len preukázal nedostatočnú ochotu urobiť, čo bolo v jeho možnostiach, príležitostiach, schopnostiach, aby si zamestnanie udržal a mal z neho pravidelný príjem, z ktorého by riadne plnil svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu synovi O.. Bolo len zákonité, že takým prístupom sa dostal do stavu, že má ťažkosť získať pracovnú príležitosť. Spáchanie úmyselného trestného činu nasvedčuje najmä jeho vyjadrenie pred okresným súdom, že od septembra 2019 okrem platby 04.10.2019 neuhradil iné výživné na syna, lebo si myslel, že donúti týmto exmanželku, aby sa mohol stretávať so synom a že bez ohľadu na to, či zaplatí dlžné výživné a či bude alebo nebude odsúdený, ak mu manželka nebude dávať syna, tak výživné platiť nebude.

Matka maloletého poškodeného S. okrem čiastočného a nepravidelného platenia výživného obžalovaným uviedla, že práve kvôli takému správaniu obžalovaného musela požiadať o náhradné výživné, ktoré dostala až v decembri 2019 a v novembri za štyri mesiace a dodala, že obžalovaný nedáva synovi peniaze, nezaujíma sa o neho. Synovi sa ona snaží zabezpečiť, čo chlapec potrebuje, stará sa aj o svoju nemocnú dcéru. Syn O. od septembra nastupuje na strednú školu do H.. Dôvodnosti skutkového záveru o vine obžalovaného nasvedčujú aj ostatné vykonané dôkazy.

V prvom rade odvolací súd zistil nejasnosti v skutkových zisteniach okresného súdu o výške nezaplateného výživného. Okresný súd poukazoval na výpoveď matky maloletého O., S. H., že v rámci sledovaného obdobia jej dňa 31.1.2019 obžalovaný zaslal 150 eur za december 2018 a január 2019, za február jej zaplatil výživné 100 eur, za marec jej už nezaplatil, v apríli jej zaslal 100 eur a potom prevzala dňa 4.10.2019 výživné za september v sume 100 eur. Obžalovaný od januára 2019 do konca júna 2020 neuhradil výživné za 14 celých mesiacov a polovicu výživného za január 2019. Obžalovaný vo svojich výpovediach potvrdil, že výživné neplatil a toto nekompenzoval nijako inak, okrem zakúpenia dielov na motorku, ktorých výšku však súd nemal preukázanú a poskytnutia nejakého náradia, pri ktorom však nie je zrejmé, či išlo o trvalé alebo dočasné poskytnutie. Podľa okresného súdu tak malo za obdobie od januára 2019 do 01.07.2020 dôjsť k sume nezaplateného výživného vo výške najmenej 1 450,- eur. Za uvedené obdobie by malo ísť o sumu 100,- eur mesačne za 19 mesiacov, čo bez vyššie uvedeného plnenia v sume 350,- eur /keď 100,- eur bolo za december 2018/ znamenalo 1550,- eur. Už v tomto došlo k nejasnosti výroku o vine.

Povinnosťou odvolacieho súdu bolo zistiť výšku dlžného výživného za obdobie od januára 2019 do 18.02.2021. Odvolací súd s prihliadnutím na možnosti a schopnosti obžalovaného, ako aj odôvodnené potreby jeho maloletého syna O., nezistil takú zmenu, ktorá by viedla k určenej mesačnej sumy výživného odlišnú od sumy a podmienok jej platenia, na ktorú bol zaviazaný vyššie uvedeným rozsudkom v

civilnom konaní. Jeho správanie, ktorým prezentoval ľahkomyselný vzťah k získavaniu peňazí legálnym zamestnaním a zároveň prezentoval zjavnú neochotu platiť výživné synovi, podmieňujúc to správaním, ktoré si želal zo strany matky tohto dieťaťa, tomu jasne nasvedčuje. Preto možno dospieť k záveru, že za uvedené obdobie mal zaplatiť na výživnom spolu 2700,- eur. Preukázateľne, po doplnení dokazovania zaslal na výživnom len sumu 50eur /január 2019/ +100eur /február 2019/ +100eur /apríl 2019/ +100eur /september 2019/ +100eur /september 2020/ +200eur /december 2020/. Nepochybne tak zaplatil spolu 650,- eur, a tak dlžné výživné za sledované obdobie predstavuje sumu 2050,- eur.

Povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať spočíva nielen v poskytovaní peňažného plnenia, ale aj v povinnosti vyživovať a zaopatrovať oprávnenú osobu v naturálnej forme, to znamená vo faktickej starostlivosti poskytovať dieťaťu stravu, oblečenie, bývanie, starostlivosť o jeho zdravie, čistotu a pod. (porovnaj R 26/1982).

Neplnením vyživovacej povinnosti sa rozumie stav, keď oprávnená osoba nedostane všetko, čo je obsahom vyživovacej povinnosti (porovnaj § 62 a nasl. ZR). (R 22/1992).

Osoba, ktorá má zákonnú povinnosť vyživovať iného, musí využiť všetky možnosti na to, aby si túto povinnosť v reálne možnej výške splnila (§ 7 ods. 1 TP), bez ohľadu na to, že mu podnikateľská činnosť dočasne neprináša zisky v takom rozsahu, z akého sa vychádzalo pri určení výšky jeho vyživovacej povinnosti (porovnaj R 23/1999-I.).

Trestný čin zanedbania povinnej výživy má charakter pokračovacieho trestného činu s prvkami hromadného trestného činu. Pokiaľ ide o otázku pokračovania v trestnom čine zanedbania povinnej výživy, podľa § 122 ods. 13 TZ platí výnimka vo vzťahu k rozhodovaniu o skutku uvedenom v obžalobnom návrhu v tom zmysle, že o pokračovanie konania ide až do doby, kým je vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa alebo pokiaľ sa súd druhého stupňa neodobral na záverečnú poradu.

Dlh páchatel'a spočívajúci v nezaplatenom výživnom nie je dlhom zo škody spôsobenej trestným činom, ale dlhom z nespĺnenia zákonnej povinnosti. Preto nemožno uplatniť dlžné výživné v trestnom konaní podľa § 46 ods. 3 TP, čím však nie je vylúčené uložiť obvinenému primerané obmedzenie podľa § 50 ods. 1, § 51 ods. 1 TZ, aby podľa svojich síl nahradil zameškané výživné a riadne platil bežné výživné (porovnaj R IV/1968, prípadne R 55/1993).

Trestný zákon v znení platnom a účinnom do 31.12.2019 v úprave trestného činu podľa § 207 Zanedbanie povinnej výživy uvádzal v odseku 1, že "Kto najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky". Znenie platné a účinné od 01.01.2020 znamenalo podstatnú zmenu podmienok trestnej zodpovednosti, lebo ustanovovalo, že „Kto najmenej dva mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného, potrestá sa odňatím slobody až na dva roky“.

Tento trestný čin môže byť spáchaný, pokiaľ ide o subjektívnu stránku, úmyselne aj z nedbanlivosti. V každom konkrétnom prípade trestného činu podľa § 207 ods. 1 sa treba zaoberať formou zavinenia a v právnej vete rozsudku výslovne uviesť, či sa páchatel' dopustil trestného činu úmyselne, alebo z nedbanlivosti.

Vytknúť potom treba okresnému súdu aj nejasnosť spočívajúcu v tom, že v právnej vete výroku o vine neuviedol formu zavinenia, a len v odôvodnení uviedol, že obžalovaný konal v priamom úmysle. V samotnom názore sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvého stupňa a videl priamy úmysel páchatel'a už v tom, že samotný páchatel' označil za hlavný dôvod neplnenie svojej vyživovacej povinnosti to, že jeho exmanželka, matka maloletého O., nerešpektuje rozsudok a syna mu nedáva. Navyše, z jeho vlastnej výpovede v podstate vyplynulo, že oproti svojej zákonnej povinnosti vyživovať svojho syna uprednostňuje splácanie peňažného záväzku mesačne svojmu otcovi v nepomerne vyššej sume.

Vyššie uvedené skutkové zistenia tak bolo namieste zohľadniť a výsledne tak odvolací súd nepochybne zistil, že ustáleným spôsobom konania najmenej dva mesiace v období dvoch rokov neplnil úmyselne

zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrovať iného, čím spáchal prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Tr. zákona v znení platnom a účinnom ku dňu 18.02.2021.

Vo výroku o treste potom bolo okresným súdom použité nesprávne znenie Trestného zákona, pričom porušenie Trestného zákona a nejasnosť výroku o treste možno vidieť aj v tom, že okresný súd namiesto ustanovenia § 38 ods. 3 Tr. zákona použil vo výroku napadnutého rozsudku odkaz na použitie § 38 ods. 2 Tr. zákona. V rámci svojho rozhodnutia tak, zasahujúc do výroku o vine, bolo namieste napraviť aj výrok o treste.

Nekritický vzťah obžalovaného k svojej trestnej činnosti, ktorou poškodzoval svojho maloletého syna riadnym a včasným neplnením svojej vyživovacej povinnosti a takto konal nielen v sledovanom období ale dokonca vyjadril úmysel z hľadiska zákona nepodstatnou skutočnosťou podmieňovať jej plnenie, spochybňuje záver, že by už trestom, aký mu bol okresným súdom uložený, bol dosiahnutý účel trestu. Je preto namieste po zhodnotení všetkých skutočností uvedených v § 34 Tr. zákona sprísniť výmeru trestu a trvanie hrozby výkonu trestu odňatia slobody.

Aby boli odstránené akékoľvek pochybnosti, bola mu podľa § 50 ods. 2 Tr. zákona uložená povinnosť, aby v skúšobnej dobe podľa svojich schopností zaplatil zameškané výživné.

Preto odvolací súd prihliadol na odvolanie okresného prokurátora a odstránil nezákonnosť a ostatné podstatné chyby napadnutého rozsudku, a nezistiac dôvodnosť odvolania obžalovaného sám rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto rozsudku.

Treba zdôrazniť, že popri jeho povinnosti vo vzťahu k zaplateniu dlžného výživného stále obžalovanému trvá povinnosť riadne a včas platiť aj bežné výživné, čo samozrejme na neho kladie zvýšené nároky peňažné prostriedky v prospech svojho maloletého syna O. zabezpečiť a zaplatiť mu ich.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.